

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

червень
№154 2018

Директор видання:
Маргарита Юрченко

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх
04053, Україна, Київ
тел. (44) 486 2878,
(44) 486 2812

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

АМУ: хроніка, події, коментарі

XIV УКРАЇНСЬКИЙ МУНІЦИПАЛЬНИЙ ФОРУМ

18-19 червня 2018 року, м. Київ

Голова АМУ Віталій Кличко:

Необхідно невідкладно внести до Конституції зміни, які мають зробити децентралізацію та її досягнення незворотними. Це забезпечить умови для логічного завершення реформи. Одним із найгостріших питань залишається і ухвалення нового закону «Про службу в органах місцевого самоврядування».

Президент України Петро Порошенко:

Тепер органи місцевого самоврядування є мозковим центром, де планується і забезпечується стратегія розвитку. Хочу подякувати Асоціації міст України, її експертам за величезну роботу у сфері місцевого самоврядування. У мене є всі підстави сподіватися на таку плідну співпрацю і у майбутньому.

Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман:

За 3-5 років держава має всі шанси побудувати міцну економіку з розвинутою інфраструктурою. У цьому контексті важливий постійний діалог, і я радий, що Секретаріат Прем'єр-міністра, міністерства і Асоціація, її виконавча дирекція знаходяться у постійному діалозі.

стор. 2

ПУЛЬС РЕФОРМ

Секція АМУ з місцевого економічного розвитку працювала у Трускавці

«Маршрути успіхів» у Бучі вивчали досвід підвищення якості муніципальних послуг

стор. 15

Консультації спеціалістів

Роз'яснює Аналітичний центр АМУ:

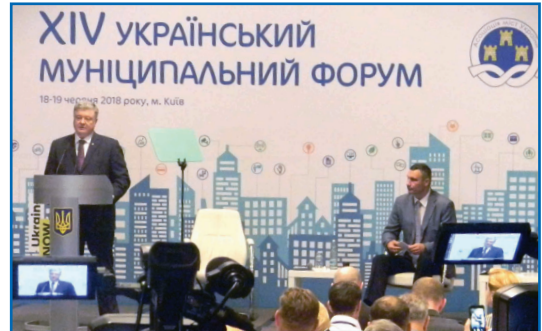
Питання управління земельними ресурсами та комунальним майном

стор. 22

www.auc.org.ua

Видання здійснене в рамках Проекту USAID ПУЛЬС, який Асоціація міст України впроваджує за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку. Впровадження проекту стало можливим завдяки підтримці американського народу, здійсненій через Агентство США з міжнародного розвитку. Зміст не обов'язково відображає думку USAID або Уряду США.

АМУ: ХРОНІКА, ПОДІЇ, КОМЕНТАРІ

XIV УКРАЇНСЬКИЙ МУНІЦИПАЛЬНИЙ ФОРУМ

18 - 19 червня у Києві Асоціація міст України провела XIV Український муніципальний форум – традиційний захід, який збирає щороку міських голів, урядовців, експертів та представників міжнародних організацій для обговорення нагальних питань місцевого самоврядування. Цьогорічний Форум став майданчиком для обговорення питань та вироблення спільної позиції органів державної влади та Асоціації міст України щодо розвитку місцевого самоврядування, удосконалення його законодавчої бази, впровадження інструментів місцевої демократії, відкритого врядування та економічного розвитку міст.

У роботі Форуму взяли участь майже 400 учасників: голови громад-членів АМУ та представники органів місцевого самоврядування, народні депутати, представники парламенту, уряду, проектів міжнародної технічної допомоги, експертного середовища та партнерів АМУ з Норвегії, Канади та Литви.

У Форумі взяли участь Президент України Петро Порошенко, Прем'єр-міністр Володимир Гройсман, Перший заступник Голови Верховної Ради України Ірина Герасценко, народні депутати України - Оксана Продан, представник Голови АМУ в парламенті, Олена Бойко, Сергій Кудлаєнко, Олег Березюк та Ірина Сисоєнко.

Голова Верховної Ради України Андрій Парубій надіслав вітання учасникам Форуму.

Серед гостей Форуму - Повноважний Посол Норвегії в Україні Уле Тер'є Хорпестад, Посол Канади в Україні Роман Ващук та Президент Асоціації муніципалітетів Литви Річард Малінаукас.

В рамках XIV Українського муніципального форуму відбулося два тематичні дні: День місцевої демократії (18 червня) і День відкритого врядування та економічного розвитку українських міст (19 червня).

18 червня ДЕНЬ МІСЦЕВОЇ ДЕМОКРАТІЇ

Захід проведено за підтримки проекту «Партисипативна демократія і обґрунтовані рішення на місцевому рівні в Україні», який реалізує Асоціація міст України спільно з Норвезькою асоціацією місцевих і регіональних влад за підтримки МЗС Норвегії.

Відкрив роботу Форуму Голова Асоціації міст України, Київський міський голова **Віталій Кличко**. У вступному слові він, зокрема, наголосив: «Необхідно невідкладно внести до Конституції зміни, які мають зробити децентралізацію та її досягнення незворотними. Це, як ми сподіваємося, забезпечить умови для логічного завершення реформи. Одним з найгарячіших питань залишається і ухвалення нового закону «Про службу в органах місцевого самоврядування». Новий його проект розроблений за участі АМУ та нещодавно зареєстрований. Він містить підходи, які мають забезпечити нову якість нашої роботи для громадян. Крім того, він дозволить владі на місцях, залежно від можливостей, визначати привабливі умови праці для залучення найкращих фахівців на роботу. Новий закон «Про державну службу» вже два роки, як набув чинності, і зволікання з ухваленням прогресивного закону для місцевого самоврядування виглядає несправедливим».

Перед учасниками Форуму виступив Президент України **Петро Порошенко**: «Раніше органи місцевого самоврядування, всі це знають і не треба нікого в цьому переконувати, це були каси по виплаті заробітної плати. Ніякого розвитку, ніякої стратегії не можна було б робити, бо не було відповідної фінансової підтримки. А тепер органи місцевого самоврядування є мозковим центром, де планується і забезпечується стратегія

розвитку». Говорячи про успішність та результати реформи, Глава держави підкреслив, що в першу чергу децентралізація наблизилася владу до людей. По-друге, вона сприяє вирішенню в найкращий спосіб багатьох інфраструктурних і соціальних проблем. «І від того наша країна стає набагато сильнішою. Навіщо їздити і питати у Києва, де будувати лікарню, дитсадок і що в першу чергу? Яким є пріоритет місцевої влади? І ця сила країни особливо важлива на тлі боротьби з російською агресією», – сказав Петро Порошенко. Третій, надзвичайно важливий момент – децентралізація відповідає євроінтеграційним планам України, «бо наша децентралізація повністю синхронізована з Європейською Хартією місцевого самоврядування».

Та найголовніше – децентралізація є ефективною частиною антикорупційної стратегії держави, наголосив Президент. «Вона зменшує вплив держави, точніше – уповноважених нею осіб, на розподіл грошових ресурсів, демонополізує, розосереджує фінансову владу». Глава держави висловив переконання, що ця реформа має бути предметом спільної роботи.

Насамкінець виступу Президент Петро Порошенко сказав: «Принагідно хочу подякувати Асоціації міст України, її експертам, які зробили величезну роботу і активно зараз беруть участь у процесі розробки та розгляду парламентом законодавчих ініціатив у сфері місцевого самоврядування, які проводять інформаційну роботу серед представників місцевих громад, громадянського суспільства про переваги, які надає прийняття того, чи іншого законодавства. У мене є всі підстави сподіватися на таку плідну співпрацю і у майбутньому».

Надзвичайний і Повноважний Посол Королівства Норвегії в Україні **Уле Тер'є Хорпестад** у вітальному слові наголосив: «Дуже приємно вітати цю конференцію. Вважаю, що реформа з децентралізації та зміцнення місцевого самоврядування – одна з найуспішніших та результативних українських реформ. Хочу наголосити на тому, що Норвегія підтримує суверенітет та цілісність України. Ми вважаємо, що Україна має дотримуватися процесу реформ і тоді вдасться побудувати сильну та стабільну державу. Норвегія підтримує та буде продовжувати підтримувати ці реформи».

Перший заступник Голови Верховної Ради України **Ірина Герашченко** привітала учасників Форуму, відзначивши плідну співпрацю Асоціації з парламентом. Також вона виголосила вітання від Голови Верховної Ради України Андрія Парубія.

Голова АМУ Віталій Кличко вручив почесні відзнаки за багаторічну співпрацю Асоціації міст України Надзвичайному і Повноважному Послу Королівства Норвегії в Україні Уле Тер'є Хорпестаду, Норвезькій Асоціації місцевих і регіональних влад та Норвезькому інституту міських і регіональних досліджень.

Директор департаменту міжнародних проектів Норвезької асоціації міських та регіональних влад (КС) **Еліта Цакуле** відзначила важливість співпраці між Норвезькою асоціацією, Норвезьким інститутом міських і регіональних досліджень та АМУ у розвитку місцевого самоврядування і посиленні місцевої демократії. Також вона розповіла про досвід та практики норвезьких муніципалітетів, які вдалося застосувати в Україні в рамках спільного проекту, зокрема, про мережі ефективності.

Гейр Хейерстад, науковий директор NIBR, вітаючи учасників, сказав: «Хочеться, аби співпраця України та Норвегії продовжувалася і після завершення Проекту. Зараз ми спілкуємося з українськими університетами та цікавимося можливістю відкриття нового проекту, пов'язаного із співпрацею з українськими студентами».

Президент Асоціації муніципалітетів Литви **Річард Мелінаускас** презентував діяльність Асоціації та висловив сподівання на розвиток співпраці з АМУ.

Робота Форуму продовжилася сесією «Стан і законодавче забезпечення місцевої демократії в Україні».

Дискусію про стан місцевої демократії в Україні модерував Виконавчий директор АМУ **Олександр Слобожан**.

Одне Осланд, старший дослідник NIBR (Норвегія) та **Денис Денисенко**, директор соціологічної компанії «ОперСо», презентували результати соціологічного дослідження оцінки стану місцевої демократії в містах України.

Кам'янець-Подільський міський голова **Михайло Сімашкевич** зазначив, що рі-

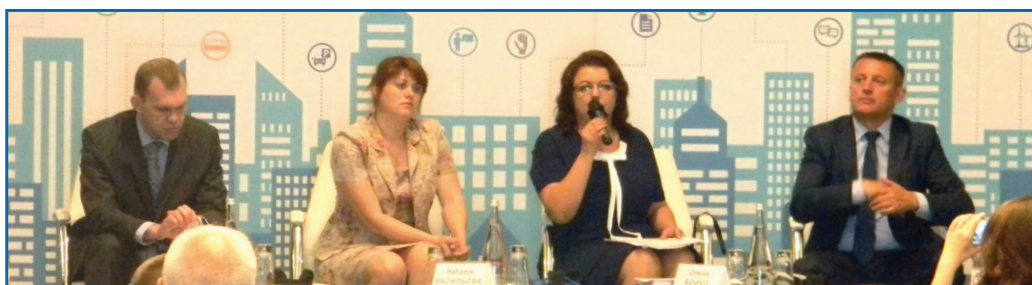
вень довіри громади до влади залежить від того наскільки люди включені у процес прийняття рішень.

Білозірський сільський голова **Володимир Міцук** поділився досвідом впровадження Бюджету участі. Посилаючись на норвезький досвід він зауважив, що до прийняття рішень потрібно залучати всі вікові групи жителів громади, навіть п'ятирічні діти мають право голосу, коли мова йде про обладнання дитячого майданчика.

Мер міста Квам (Норвегія) **Джостейн Лйонес** розповів про досвід взаємодії влади і громади у муніципалітетах Норвегії.

Далі відбулася дискусія на тему: «Законодавче забезпечення місцевої демократії в Україні». Модератором виступила народний депутат **Олена Бойко**.

Заступник Голови Комітету Верховної Ради України з питань державного будівни-

цтва, регіональної політики та місцевого самоврядування **Сергій Кудлаєнко** зауважив на важливості налагодження постійного діалогу між представниками усіх гілок влади та органів місцевого самоврядування, запевнивши, що Комітет й надалі залишатиметься майданчиком для дискусій з усіх питань законодавчого забезпечення місцевого самоврядування. Зокрема, народний депутат поінформував про ініціативи Комітету щодо удосконалення правового статусу депутатів місцевих рад, підтримку нової редакції Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування», а також наголосив на необхідності системного оновлення законодавства про місцеві вибори.

Наталія Васильєва, професор кафедри регіонального управління, місцевого самоврядування та управління містом Національної академії державного управління при Президенті України, доктор наук з державного управління, зупинилася на питаннях законодавчого забезпечення місцевої демократії.

Директор Центрального офісу впровадження децентралізаційної реформи АМУ **Володимир Мягкоход** підкреслив, що Асоціація міст України підтримує розвиток статутного права, зміни до закону про місцеві вибори та прийняття закону про місцеві референдуми.

Олена Бойко закликала представників органів місцевого самоврядування брати активну участь у відстоюванні власних інтересів на всіх етапах законотворчого процесу та наголосила на необхідності запровадження повсюдності місцевого самоврядування, щоб всі громади мали рівні права: «Наш Комітет прагне, щоб місцеві громади мали всі права, визначені Європейською Хартією місцевого самоврядування».

Наступна сесія була присвячена темі «Інструменти місцевої демократії». Її модератором виступив Виконавчий директор АМУ **Олександр Слобожан**.

Директор департаменту інформаційно-комунікаційних технологій КМДА **Юрій Назаров** презентував концепцію KYIV SMART CITY.

Директор Департаменту надання адміністративних послуг Одеської міської ради **Євгенія Абрамова** представила досвід електронного урядування.

Тернопільський міський голова **Сергій Надал** презентував громадські ініціативи та Бюджет участі міста Тернопіль.

Директор Департаменту фінансової політики Черкаської міської ради **Наталія Джуган** представила досвід впровадження Громадського бюджету.

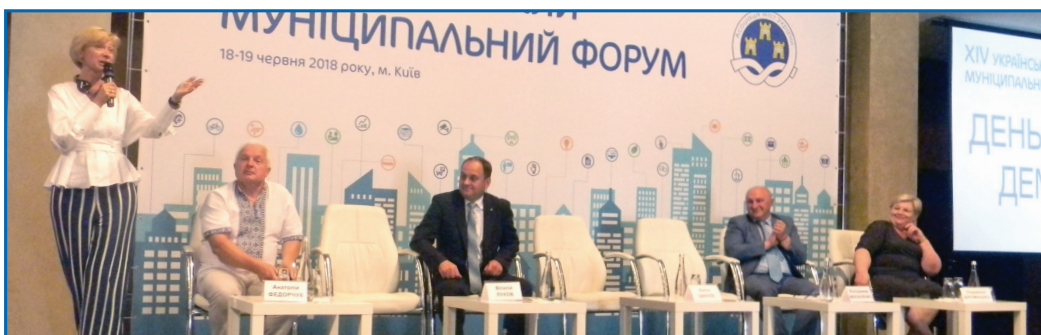
Громадські ініціативи в Балтській ОТГ – тема виступу **Валерія Жиліховського**, заступника Балтського міського голови.

Народний депутат України, представник Голови АМУ у Верховній Раді України, **Оксана Продан** розповіла про інструмент місцевої демократії – бюджет участі та зазначила, що лише у 19 з 23 обласних центрів України працюють інструменти електронного голосування за громадський бюджет. А всього в Україні 45 міст мають такий інструмент місцевої демократії.

Оксана Продан наголосила на важливості співпраці АМУ з парламентом, зокрема, у питаннях розвитку місцевого самоврядування та захисту його інтересів. Так, саме завдяки ініціативам АМУ вдалося відтермінувати окремі положення закону про житлово-комунальні послуги і застосування штрафних санкцій за надання послуг тепло та водопостачання без комерційного обліку. Представник Голови АМУ в парламенті зазначила, що за ці роки налагоджена плідна взаємодія між Асоціацією та Верховною Радою і висловила готовність співпрацювати безпосередньо з головами громад.

Виконавчий директор АМУ **Олександр Слобожан** додав, що завдяки Міжфракційному депутатському об'єднанню «За розвиток місцевого самоврядування» вдалося відстояти важливі здобутки децентралізації – пайову участь забудовників у розвитку інфраструктури та передачу громадам повноважень Держархбудконтролю.

Наприкінці Дня місцевої демократії Директор департаменту міжнародних проєктів Норвезької асоціації міських та регіональних влад (KS) Еліта Цакуле підбила підсумки проєкту «Партисипативна демократія та обґрунтовані рішення на місцевому рівні в Україні», який спільно реалізували АМУ та Норвезька асоціація за фінансової підтримки МЗС Королівства Норвегії. Міські голови міст-учасників проєкту розповіли про здобутки своїх громад завдяки проєкту та про досвід норвезьких муніципалітетів, що доцільно впровадити в Україні, а також подякували норвезьким партнерам за допомогу у впровадженні корисних для громад ініціатив та новацій. У цій панелі взяли участь Бориспільський міський голова Анатолій Федорчук, Вознесенський міський голова Віталій Луков, Коростенський міський голова Володимир Москаленко, Первомайський міський Людмила Дромашко.

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

*Учасникам XIV Українського
муніципального форуму*

Шановні друзі!

Радий вітати в цій залі представників центральної та місцевої влади, керівників об'єднаних територіальних громад, громадських організацій, експертів, наших міжнародних партнерів, усіх, хто наполегливо працює задля побудови нової успішної країни, втілюючи в життя реформу децентралізації влади та місцевого самоврядування.

Сьогодні нас усіх зібрала Асоціація міст України – одна з найпотужніших асоціацій органів місцевого самоврядування, яка вже понад два десятиліття йде у фарватері суспільних перетворень, працює задля утвердження демократичних інститутів і реального народовладдя в Україні.

Важко переоцінити внесок Асоціації для успішного вирішення цієї справи, зокрема щодо сприяння законодавчому процесу. Хочу висловити присутнім щире вдячність за активну роботу, принципову позицію у відстоюванні інтересів місцевого самоврядування, небайдужість до долі країни.

Вірю, що у тісній співпраці парламенту, органів влади, місцевого самоврядування та громадськості викристалізуються ефективні рішення, яких сьогодні потребує українське суспільство.

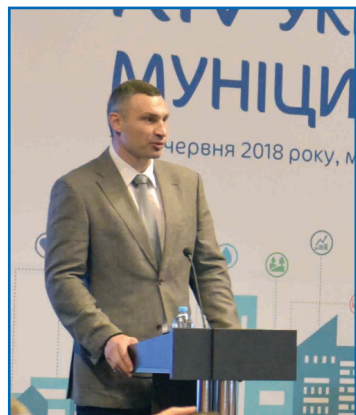
Бажаю всім добра, миру і злагоди у єдиній, могутній та процвітаючій Україні!

Андрій ПАРУБІЙ

19 червня ДЕНЬ ВІДКРИТОГО ВРЯДУВАННЯ ТА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКИХ МІСТ

Захід проведено за підтримки проекту «Партнерство для розвитку міст» ПРОМІС, який реалізує Федерація Канадських Муніципалітетів у співпраці з Асоціацією міст України.

Відкрив роботу другого дня Форуму Голова Асоціації міст України, Київський міський голова **Віталій Кличко**.

У виступі він зазначив, що сьогодні одним з найважливіших завдань для органів місцевого самоврядування є розробка ефективних інструментів використання бюджетних коштів. Також В.Кличко наголосив на важливості питання збільшення власних доходів місцевих бюджетів через підвищення ролі місцевого самоврядування в адмініструванні місцевих податків та зборів. Це допоможе зменшити фінансову залежність органів місцевого самоврядування від трансфертів з державного бюджету.

Голова АМУ зазначив, що Асоціацією вже розроблено муніципальний фіскальний реєстр з метою наповнення Реєстру речових прав на нерухоме майно, обліку пільгових категорій громадян, оптимізації видаткової частини та наповнення дохідної частини місцевих бюджетів. В.Кличко висловив сподівання щодо підтримки уряду в його впровадженні. *(Програмний комплекс «Муніципальний фіскальний реєстр» розроблений АМУ в рамках проекту USAID ПУЛЬС – рег.)*

До учасників Форуму звернувся Прем'єр-міністр України **Володимир Гройсман**. Він, зокрема, зазначив, що розробка стратегій розвитку регіонів, які враховували б фундаментальні напрямки реформ в країні і найкращі практики управління територіями, є важливим елементом загального бачення розвитку держави. Це формує порядок денний діалогу центральної влади та

органів місцевого самоврядування, а також відповідає двом складним цілям – створення середовища для економічного росту та правильного конвертування напрацьованих економіки в життя людей.

Володимир Гройсман наголосив, що сьогодні в Україні склалася непогана динаміка зростання місцевих бюджетів і при цьому є баланс між державним і місцевими бюджетами. Саме тому час говорити про те, як примножити наявні ресурси, ефективно використати фінансові інструменти, створити привабливий інвестиційний клімат для чесного бізнесу, який створює легальні підприємства і робочі місця.

Ключові речі, які очікують люди від влади, передусім влади на місцях, - це якісна освіта, медицина, інфраструктура, енергоефективність, розвиток культури.

Прем'єр-міністр висловив переконання, що за 3-5 років держава має всі шанси побудувати міцну економіку з розвинутою інфраструктурою. «У цьому контексті важливий постійний діалог - і я радий, що щоквартально та в робочому режимі Секретаріат Прем'єр-міністра, міністерства і Асоціація міст України, її виконавча дирекція, знаходяться у постійному діалозі», - підкреслив Глава Уряду.

Посол Канади в Україні **Роман Ващук** сказав: «Понад усе ми розуміємо, що вам потрібні не лише навчання, а й практика. І важливо переймати не тільки міжнародний досвід, зокрема, канадський, а звернути увагу на те, що і в Україні вже є свій власний позитивний досвід, яким варто ділитися».

Під час пленарного засідання учасники обговорили економічний розвиток територіальних громад в Україні.

Головний радник з питань врядування Проекту ПРОМІС **Кейді Ворд** розповіла про напрями допомоги містам-партнерам Проекту ПРОМІС та наголосила на важливості співпраці Асоціації міст України та Федерації Канадських Муніципалітетів, в рамках якої були розроблені дієві інструменти для поширення демократії у місцевому самоврядуванні.

Заступник виконавчого директора АМУ **Валерій Баранов** представив Концепцію створення системи підготовки кадрів місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад, розроблену в рамках Проекту ПРОМІС.

Бев Еслінгер, мер канадського міста Едмонтон, розповіла про роль жінок у місцевій владі та досвід впровадження гендерних ініціатив в Едмонтоні.

Катерина Левченко, Урядова уповноважена з питань гендерної політики, представила тему: «Забезпечення впровадження принципу гендерної рівності в політику та практику на місцевому рівні».

До учасників форуму звернувся народний депутат України **Олег Березюк**: «Місцева влада – це єдина гілка влади в Україні, де наявні елементи довіри. Тому центральні органи влади намагаються контролювати її». Зараз йдуть спроби просунути новий проект закону - про фінансовий контроль органів місцевого самоврядування, сказав народний депутат та закликав міських голів об'єднуватися навколо Асоціації як захисника інтересів місцевого самоврядування. «Вже були спроби запровадити контроль, і завдяки Асоціації міст України вдалося їх зупинити», – зазначив О.Березюк.

Народний депутат України **Ірина Сисоєнко** розповіла міським головам про аспекти медичної реформи, зокрема, про зміни на первинному рівні системи охорони здоров'я.

Державний секретар Міністерства інформаційної політики України **Артем Біденко** презентував учасникам Форуму «парасольковий бренд» Ukraine NOW, мета якого полягає в об'єднанні зусиль для просування міст, селищ та сіл України у світі. Про досвід розробки та використання єдиного бренду України розповів креативний директор агенції «Банда» **Павло Вржещ**.

Виконавчий директор Асоціації міст України **Олександр Слобожан** та директор

Проекту ПРОМІС **Олександр Кучеренко** оголосили проекти-переможці конкурсу короткострокових ініціатив, що сприятимуть участі жінок у місцевому економічному розвитку:

- Проект «Збільшення представництва жінок у прийнятті рішень на місцевому рівні», Громадський рух «За гендерну рівність», м. Дніпро

- Проект «Житомир – місто рівних можливостей», Житомирська обласна молодіжна організація ГО «Паритет», м. Житомир

- Проект «SheEmpowers – розширення можливостей жінок в економічному житті міста Івано-Франківськ», ГО «Центр муніципального та регіонального розвитку – ресурсний центр», м. Івано-Франківськ

- Проект «Підвищення залученості жінок у місцевий економічний розвиток – запорука успішного розвитку міста!», ГО «Центр жіночі перспективи», м. Львів

- Проект «Гендерні стереотипи і ІТ: будуємо майбутнє з жінками підприємцями», ГО «ІТ Хауз», м. Тернопіль

- Проект «Гендерний паспорт м. Харкова», ГО «ЛІНК», м. Харків

- Проект «Розвиток жіночого підприємництва в невеликому місті: Ідеї та практики», Регіональний фонд підтримки підприємництва по Полтавській області, м. Хорол, Полтавська область

Далі учасники Форуму працювали у тематичних секціях, де обговорювали питання демократичного врядування, розвитку малого і середнього бізнесу, забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків, стратегічну екологічну оцінку міст.

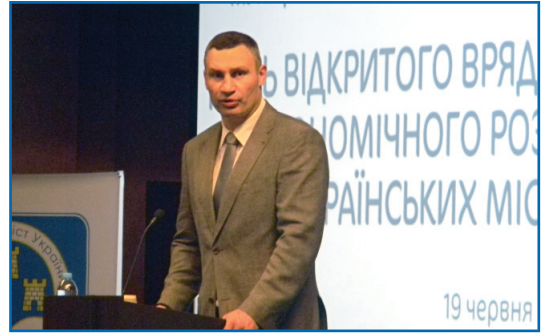
На завершальній сесії модератори секцій доповіли результати обговорень та дискусій. Підсумки другого дня роботи Форуму підбили Директор Проекту ПРОМІС Олександр Кучеренко та Виконавчий директор АМУ Олександр Слобожан.

О.Кучеренко подякував учасникам Форуму за активну участь у дискусіях та наголосив на важливості обміну досвідом і обговорення нагальних питань місцевого економічного розвитку міст. Він також відзначив багаторічну співпрацю АМУ з канадськими партнерами.

О.Слобожан висловив вдячність Проекту ПРОМІС та Федерації Канадських Муніципалітетів за їх внесок і допомогу українським містам у впровадженні ініціатив економічного розвитку та гендерної рівності. Виконавчий директор АМУ запропонував учасникам схвалити проект підсумкового документу Форуму – звернення до перших осіб держави - за основу та протягом трьох днів внести пропозиції до нього. Виконавча дирекція доопрацює документ і направить його до центральних органів державної влади. Також О.Слобожан повідомив, що наступна велика зустріч керівників громад відбудеться під час Дня діалогу, який Асоціація міст України проведе 24-25 вересня у Тернополі.

Усі презентації, представлені на Форумі, доступні на сайті АМУ auc.org.ua у розділі Новини за 18-19.06.2018

ЗВЕРНЕННЯ АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ

до Президента України
до Верховної Ради України
до Кабінету Міністрів України

Ми, 309 міських, селищних, сільських голів, обговоривши стан місцевого самоврядування в Україні на XIV Українському муніципальному форумі, висловлюємо впевненість у необхідності посилення місцевого самоврядування і територіальної організації влади для забезпечення гідного рівня життя громадян і розвитку України та звертаємося до вищих органів державної влади щодо вирішення таких питань:

Щодо удосконалення засад місцевого самоврядування:

1. Закріпити в Конституції України нову модель місцевого самоврядування та територіальної організації влади, побудовану на принципах децентралізації та субсидіарності.

2. Прийняти проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» (реєстр. №8369 від 17.05.2018), спрямований на створення відповідно до Європейської хартії місцевого самоврядування реальних умов для формування професійного, сталого, вмотивованого складу працівників органів місцевого самоврядування.

3. Прийняти проект Закону України «Про засади адміністративно-територіальної устрою України» (реєстр. №8051 від 22.02.2018).

4. Прийняти проект Закону України «Про внесення змін до статті 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації» щодо зменшення терміну оприлюднення проектів нормативно-правових актів, рішень органів місцевого самоврядування» (реєстр. №2003а від 03.06.2015).

Щодо бюджетного забезпечення територіальних громад:

5. Переглянути до 1 жовтня 2018 року показники Держбюджету на 2018 рік у частині збільшення обсягів освітньої субвенції на 24%, а медичної на 34 % для місцевих бюджетів, враховуючи підвищення заробітної плати працівникам бюджетної сфери та необхідність проведення її індексації, додаткові потреби для обслуговування громадян, переміщених із тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції.

6. Забезпечити справедливий розподіл 16,5 млрд гривень додаткової дотації на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я між містами та об'єднаними територіальними громадами, враховуючи кількість отримувачів освітніх та медичних послуг.

7. Удосконалити спільно з АМУ до 1 вересня 2018 року формулу розподілу освітньої субвенції, зокрема врахувавши реальний контингент учнів; видатки на окремі виплати педагогічним працівникам, передбачені законодавством (допомога на оздоровлення, щорічна грошова винагорода тощо), коефіцієнти наповнюваності

класів шкіл у сільській місцевості у міських ОТГ; поділ класів на групи при вивченні окремих предметів.

8. Відшкодувати з Державного бюджету втрати місцевих бюджетів в обсязі 1,2 млрд гривень від встановлення пільг зі сплати земельного податку для ПАТ «Укрзалізниця».

9. Виділити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на компенсацію за пільгове перевезення окремих категорій громадян, послуг зв'язку, інших пільг у розмірі не менше 2,5 млрд гривень. У Державному бюджеті на 2018 рік передбачити кошти на погашення кредиторської заборгованості, що утворилась внаслідок недоотримання місцевими бюджетами в 2015 та 2016 роках коштів субвенції на надання зазначених пільг, а також на погашення заборгованості по судових рішеннях щодо невиконання зобов'язань на компенсацію за пільговий проїзд окремих категорій громадян, послуги зв'язку, інші, гарантовані державою.

Щодо інтенсифікації місцевого економічного розвитку:

10. Забезпечити по кожній області спрямування та фінансування до 1 жовтня 2018 року до бюджетів органів місцевого самоврядування на вулиці і дороги комунальної власності у населених пунктах 20% від субвенції на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення та вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах, річний обсяг якої визначений по країні у розмірі 11 млрд гривень.

11. Прийняти проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання заборгованості тепlopостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії» (реєстр. №7083 від 06.09.2017), спрямований на реструктуризацію заборгованості за енергоносії станом на 1 січня 2018 року, та за умови її погашення, списання нарахованих штрафних санкцій.

12. Вивести з-під дії Закону України «Про надання державної допомоги суб'єктам господарювання» підтримку надання житлово-комунальних послуг, послуг із благоустрою, послуг з перевезення пасажирів громадським транспортом, послуг комунальних некомерційних підприємств медичної галузі, соціальних послуг, послуг у сферах культури, фізичної культури, освіти.

13. Забезпечити збереження сплати пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту.

14. Забезпечити впровадження Муніципальних фіскальних реєстрів з метою наповнення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, обліку пільгових категорій громадян, оптимізації видаткової частини та наповнення дохідної частини місцевих бюджетів.

Прийнято учасниками
XIV Українського муніципального форуму
18-19 червня 2018 року, м. Київ

ПРАКТИКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Секція АМУ з місцевого економічного розвитку працювала у Трускавці

22-23 червня у Трускавці, Львівська область, відбулося засідання Секції АМУ з місцевого економічного розвитку. Захід у рамках III Форуму місцевого розвитку організовано Проектом ПУЛЬС, який реалізує Асоціація міст України за підтримки USAID. Учасники - міські голови, заступники міських голів, керівники управлінь з питань економіки громад-членів АМУ з 14 областей України, консультанти з місцевого економічного розвитку АМУ.

У роботі Секції взяли участь Виконавчий директор АМУ О.Слобожан, директор проекту ПУЛЬС І.Парасюк, Перший заступник Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України В.Негода, заступник Трускавецького міського голови О.Балицький.

Модератором Секції виступила експерт АМУ з питань МЕР Д.Серебрянська.

Олександр Слобожан у вітальному слові зазначив, що під час Секції буде презентовано Муніципальний фіскальний реєстр - програма, розроблена АМУ в рамках Проекту ПУЛЬС, яка дозволить громадам вести облік ресурсів і таким чином оптимізувати видатки місцевого бюджету та наповнювати дохідну його частину, створювати умови для залучення інвестицій.

В'ячеслав Негода підкреслив, що Міністерство співпрацює з Асоціацією міст України та проектом ПУЛЬС з метою максимального включення міст обласного значення у процес утворення об'єднаних громад. За його словами, міста - це центри розвитку держави, тому вони повинні поширити свій вплив на навколишні населені пункти, щоб прискорити їхній розвиток. Відтак, він закликав міста обласного значення активніше включитися у процес утворення ОТГ.

Олексій Балицький презентував економічний розвиток Трускавця, у якому сьогодні діють понад 80 санаторно-готельних комплексів, спроможних приймати понад 20 тис. гостей. При цьому населення міста складає 23 тис. людей, міський бюджет - 280 млн грн. Також О. Балицький розповів про досвід міста у вирішенні земельних питань. Земля у Трускавці дуже дорога, деякі ділянки не забудовуються взагалі або ж на них стоять довгобуду. Для вирішення цього питання міська влада підвищує ставку земельного податку тим власникам, які неефективно використовують землю. Щодо утворення в Трускавці ОТГ заступник міського голови зазначив, що це питання відкладається до 2020 року, оскільки найближчі сільські ради не дають згоди на приєднання до міста.

Учасникам засідання Секції був презентований програмний продукт для громад - **Муніципальний фінансовий реєстр**. Цей інструмент розробила АМУ в рамках Проекту ПУЛЬС. Спочатку він буде доступний 30 пілотним ОТГ, а потім його зможуть впровадити безкоштовно усі громади.

Муніципальний фінансовий реєстр складається з 6 модулів:

- Трудові ресурси (домогосподарства, мешканці, пільговики);
- Природні ресурси (земельні ресурси, лісові, водні);
- Основні фонди (підприємства та установи, нерухоме майно, дороги та мережі, багатопверхові будівлі);
- Контакт-центр (модуль відповідає наступній схематичній моделі створення та опрацювання звернень: реєстрація звернення, направлення виконавцю, опрацювання виконавцем, перевірка виконання, закриття звернення);
- Довідники (гнучка довідникова система дозволяє робити вибірки та експорт інформації у формі відкритих даних);
- Звіти.

Д.Серебрянська під час засідання Секції презентувала «Інкубатор спроможних громад» - ініціативу, яку АМУ почала впроваджувати у 2018 році, та розповіла про діяльність Асоціації міст України у сфері місцевого економічного розвитку.

«Інкубатор спроможних громад» – це віртуальна система різноманітних ідей, інструментів, моделей та відповідних практик і навчань, направлена на створення та реалізацію комплексної (синергетичної) конкурентної моделі розвитку для кожної з вибраних цільових ОТГ. У рамках інкубатора не просто запроваджуватимуться кращі практики оптимізації та раціонального використання ресурсів, а й відбуватиметься імплементація моделей економічного розвитку громад. «Інкубатор спроможних громад» впроваджується у пілотних громадах у всіх областях України.

Експерт АМУ зазначила, що у 2017 році фактично зрівнявся до мінімуму ріст питомої ваги місцевих бюджетів у зведеному бюджеті України: якщо у 2016 році місцеві бюджети становили 21,8%, то у 2017 – 22,5% . Водночас зменшилася і питома вага субвенцій у доходах місцевих бюджетів – з 51,5% у 2016 році до 49,9% у 2017 році. **Для захисту інтересів місцевого самоврядування Асоціація міст України визначила такі напрями:**

Запровадження дієвого механізму справляння ПДФО за місцем здійснення господарської діяльності та посилення контролю Державною Фінансовою службою України.

Втрати деяких міст через існування такої проблеми складають від 500,0 тис грн до 3,0 млн грн.

Підприємства, які сплачують ПДФО за місцем їх податкової адреси: ПАТ «Укрпошта» (з 2018 р. по всій території України); ПАТ «Ощадбанк»; ПАТ «Укрзалізниця»; ПАТ «Укртелеком»; підрозділи ДФС; ПАТ «Укрнафта».

Збереження надходження до місцевих бюджетів коштів від роздрібного акцизу, який включає (з 2017 р.) акцизний податок з нафтопродуктів (зарахування до місцевих бюджетів 13,44% з виробленого та ввезеного на територію України пального) та акцизний податок з роздрібного продажу тютюнових виробів та алкогольних напоїв (зарахування до місцевих бюджетів 100%).

Сьогодні існують загрози:

- 1) у 2018 році скасовано компенсацію місцевим бюджетам коштів акцизного податку з пального, у разі коли сума надходжень цього податку в минулому році більше суми надходжень у звітному році;
- 2) періодично виникають намагання скасувати акцизний податок з роздрібного продажу тютюнових виробів;
- 3) не затверджені мінімальні роздрібні ціни на тютюнову продукцію.

Асоціація міст України пропонує:

- 1) збільшити відсоток зарахування акцизу з нафтопродуктів з 13,44% до 20,0% або відновити процедуру компенсації для забезпечення збалансованості місцевих бюджетів;
- 2) не допустити скасування акцизного податку з роздрібного продажу тютюнових виробів;
- 3) запровадити фіскальний механізм заборони реалізації сигарет нижче суми податку та собівартості.

Справляння плати за землю у повному обсязі.

У 2018 році введено норму закону, згідно з якою плата за землю та земельні ділянки, надані для залізниць у межах смуг відведення, надані гірничодобувним підприємствам для видобування корисних копалин та розробки родовищ корисних копалин, справляється у розмірі 25%.

Через це втрати місцевих бюджетів можуть скласти до 66% від загальної суми надходжень (без врахування трансфертів). Зокрема, через недоотримання земельного податку по ПАТ «Укрзалізниця» втрати місцевих бюджетів у 2018 році складуть 1,2 млрд грн.

Збереження пайової участі забудовників у розвитку інфраструктури.

Суттєвою загрозою щодо зменшення надходжень коштів до місцевих бюджетів є наміри скасувати пайову участь – у парламенті зареєстрований відповідний законопроект.

За підсумками опитування, проведеного АМУ серед 142 міст та 283 ОТГ, 92% міст та 34,3% ОТГ отримують пайові внески, а у 45 містах та 27 ОТГ пайові внески складають більше 50% надходжень до бюджету розвитку.

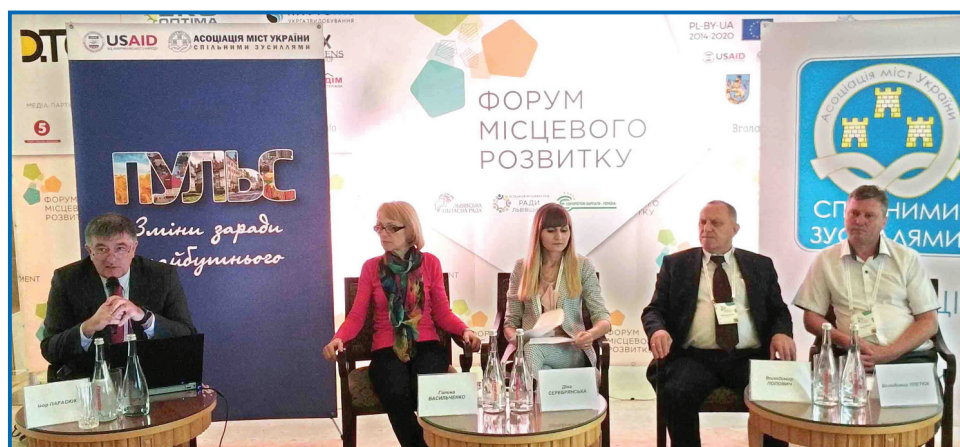
Тому АМУ виступає категорично проти цього законопроекту, якщо органам місцевого самоврядування не буде запропоновано компенсацію.

Д.Серебрянська акцентувала на **головних чинниках економічного розвитку територіальних громад:**

- забезпечення повноти фінансування з державного бюджету делегованих державою повноважень, виконання яких покладається на органи місцевого самоврядування;
- збереження існуючих джерел наповнення місцевих бюджетів та недопущення вилучення стабільних джерел надходжень;
- збільшення інвестиційної складової частини місцевих бюджетів, зокрема, шляхом збільшення кількості та якості джерел надходжень до бюджету розвитку;
- зменшення питомої ваги міжбюджетних трансфертів у доходах місцевих бюджетів із одночасним збільшенням власних ресурсів.

Представники громад обговорили нові ресурси і можливості, створені децентралізаційною реформою для розвитку місцевої економіки, обмінялися досвідом та схвалили Резолюцію, в якій викладено пропозиції щодо вирішення проблем місцевого економічного розвитку.

23 червня учасники засідання Секції взяли участь у панельній дискусії «Стан та перспективи законодавчого забезпечення децентралізаційної реформи в Україні», модератором якої виступив директор Проекту ПУЛЬС **Ігор Парасюк**. Панельна дискусія проходила у рамках III Форуму місцевого розвитку. І.Парасюк зазначив, що швидкий розвиток громад – один із пріоритетних напрямів роботи Проекту ПУЛЬС. Саме тому АМУ розробила «Інкубатор спроможних громад» – набір інструментів, які активізують економічний розвиток громад. У кожній області відібрано одна-дві громади, в яких створюватимуться моделі розвитку, щоб потім на них училися інші. Також АМУ запускає Муніципальний фіскальний реєстр, щоб пов'язати усі бази даних і створити для громад єдиний інформаційний продукт, який дозволять їм, зокрема, стежити за надходженнями податків і зборів.

«МАРШРУТИ УСПІХІВ» У БУЧІ ВИВЧАЛИ ДОСВІД ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ МУНІЦИПАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Асоціація міст України впроваджує загальнонаціональну Програму обмінних візитів «Маршрути успіхів» для представників органів місцевого самоврядування. Цикл щомісячних навчальних поїздок організовується в рамках Проекту ПУЛЬС, який реалізується за підтримки USAID. Головна мета - поширення кращих практик та успішного досвіду вирішення місцевих проблем та впровадження новачій, зокрема, завдяки зростанню місцевих бюджетів внаслідок децентралізації та отримання нових повноважень в процесі секторальної децентралізації.

11-12 червня відбувся навчальний візит до міста Буча (Київська область) на тему «Досвід Бучанської міської ради у підвищенні якості послуг та забезпеченні комфортного життя громади», в якому взяли участь 25 представників громад з 18 областей України – міські голови, керівники міських управлінь економіки та місцевого розвитку.

Візит розпочався із засідання, яке відкрив Бучанський міський голова Анатолій Федорук. Він відзначив, що заходи, які сприяють обміну досвідом, є важливими для громад: «Саме такі програми, як «Маршрути успіхів», якими опікується Асоціація міст України, є необхідними для міст. Ми знайомимося між собою, ми дізнаємося, як потрібно управляти на тій чи іншій території». А.Федорук презентував історію становлення міста, процес впровадження децентралізаційної реформи та створення Бучанської міської об'єднаної територіальної громади, яке триває майже чотири роки: «Бучанська громада почала процес реформ задовго до того, як був прийнятий Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», реалізуючи проект державно-правового експерименту реформування територіально-адміністративного устрою».

Після засідання учасники візиту відправилися на практиці вивчати успіхи Бучанської громади. Вони відвідали дитячий садок «Перлінка», який було оновлено та енергомодернізовано за кошти місцевого бюджету – 22 млн грн отримані від надходжень з пайової участі забудовників у розвитку інфраструктури.

Також представники міст завітали до ресурсно-інклюзивного центру у школі №3,

де облаштовані нові інтерактивні та реабілітаційні класи, які допомагають учням з особливими освітніми потребами вчитися і розвиватися. Центр відкритий в рамках проекту «Інклюзивна освіта – рівень свідомості нації», до якого долучилося місто. Олег Цимбал, керівник відділу освіти Бучанської міської ради, розповів, що до кінця 2018 року в усіх бучанських дошкільних навчальних закладах та школах будуть відкриті подібні інклюзивно-ресурсні центри: «Базові школи і садочки до кінця року стануть інклюзивними. Сьогодні батьки звертаються до навчальних закладів за місцем проживання родини і тому потрібно забезпечити дітям рівні умови».

У Бучанській міській раді учасники візиту ознайомилися з роботою Центру надання адміністративних послуг, поспілкувалися з його працівниками.

Вивчати досвід покращення благоустрою в громаді гості поїхали до Бучанського міського парку. Прес-секретар міського голови Вікторія Ляховець розповіла історію його створення, розвитку та досвід міської ради в організації у парку культурних подій місцевого, всеукраїнського та міжнародного рівнів. Зокрема, 9 червня, за кілька днів до навчального візиту, у цьому парку пройшов Міжнародний музичний фестиваль оперети, опери та мюзиклу «О-Фест 2018».

Другий день навчального візиту почався із презентації Громадського бюджету у нещодавно створеному хабі «Portal освіта і бізнес». Бучанський міський голова Анатолій Федорук та його заступник Петро Холодило розповіли, що Громадський бюджет Бучі у цьому році становить 1,5 млн грн, з

яких 1 млн грн передбачено для реалізації малих проектів (200 тис. грн). Для впровадження великих проектів передбачено 500 тис. грн. Так, з поданого 31 проекту до голосування було допущено 10. Найпопулярніша категорія – безпека громади. Зокрема, у Бучі планують посилити безпеку дорожнього руху, встановивши новітні безпечні пішохідні переходи, та облаштувати зупинки громадського транспорту. Крім того, на голосуванні знаходиться проект з розробки та реалізації комплексу вій-

ськово-патріотичних та військово-спортивних заходів для масового залучення учнівської молоді та виховання у неї національно-патріотичного духу, а також ініціатива, яка передбачає створення сучасного освітянського арт-простору, та інші цікаві проекти.

Наприкінці заходу представники міст під час відвідування станції очищення та знезалізнення води ознайомилися з досвідом використання новітніх технологій очищення води. Директор КП «Ірпіньюводоканал» Олександр Маркушин детально ознайомив гостей із процесом підготовки станції до запуску.

Також учасники візиту відвідали унікальну лінію сортування сміття екологічної компанії «Рада» – підприємство по збору, заготівлі та переробці твердих побутових відходів (ТПВ), яке має власний виробничий комплекс та широку мережу сміттєприймальних пунктів. Буча – одне з перших українських міст, де було налагоджено роздільний збір твердих побутових відходів. Щорічно ПП «Рада» приймає близько 150 тис. тонн відходів пластику з усієї України і виробляє з них численні товари: полімер-піщану черепицю, решітки зливостоків, тротуарну плитку, дорожні бордюри, декоративну огорожу, полімерні люки, водовідводи, пластикові фітинги

для каналізаційних систем, водопровідні фітинги, поліетиленову плівку, мішки для сміття тощо.

Бучанський міський голова А.Федорук приєднався до учасників візиту під час підбиття підсумків та відповів на запитання колег з інших міст.

Керуюча справами виконавчого комітету Вільногірської міської ради Марія Влащенко відзначила: *«Насправді обмін досвідом є чудовим інструментом для того, щоб розпочати зміни у своїй громаді на краще. Лише коли бачиш, як діють інші, починаєш відчувати, що треба удосконалити. Водночас можна упевнитися, що у твоїй громаді є деякі речі, зроблені краще. Дякую Асоціації міст та Бучанській міській раді за можливість зробити такий обмін, познайомитися із колегами та гарно, а головне – з користю, провести два чудових дні у цьому зеленому місті, яке має величезний успіх!»*.

РОЗ'ЯСНЮЄ:

АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР
АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ

ПИТАННЯ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ ТА КОМУНАЛЬНИМ МАЙНОМ

Орган місцевого самоврядування (міська рада) хоче придбати майно, яке знаходиться на його території, але належить до комунальної власності іншої міської ради. За якою процедурою це можна зробити?

Відповідно пункту 9 статті 60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», сільські, селищні, міські, районні в містах (у разі їх створення) ради мають право на переважне придбання в комунальну власність приміщень, споруд, інших об'єктів, розташованих на відповідній території, якщо вони можуть бути використані для забезпечення комунально-побутових та соціально-культурних потреб територіальних громад.

Міська рада має прийняти рішення звернутися до іншого органу місцевого самоврядування щодо намірів на придбання об'єкту. Орган місцевого самоврядування приймає рішення про дозвіл на продаж та виготовлення оціночної вартості об'єкту. Після виготовлення оціночної вартості питання продажу майна, укладання договору купівлі-продажу, умови оплати вартості об'єкту та терміни розглядаються сесією міської ради, про що приймається рішення. У встановлені рішенням міської ради терміни орган місцевого самоврядування замовляє виготовлення оцінки об'єкту. Документи подаються на розгляд сесії міської ради для подальшого затвердження. Орган місцевого самоврядування, який виявив бажання придбати об'єкт нерухомого майна, приймає рішення ради, яким доручає міському голові підписати договір та затверджує договір купівлі-продажу нерухомого майна.

В той же час орган місцевого самоврядування має звернути увагу на пункт 7 ст.60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», якою передбачено, що майнові операції, які здійснюються органами місцевого самоврядування з об'єктами права комунальної власності, не повинні ослаблювати економічних основ місцевого самоврядування, зменшувати обсяг та погіршувати умови надання послуг населенню.

За межами населеного пункту знаходиться об'єкт спільної власності територіальних громад сіл, селищ району, власником якого є територіальні громади в особі районної ради, яка передала оперативне управління майном відділу освіти райдержадміністрації. Оскільки жодних документів на земельну ділянку немає, постало питання їх виготовлення. Як правильно це зробити?

Відповідно до пункту 6 прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування земель державної і комунальної власності», у разі, якщо відомості про земельні ділянки, не внесені до Державного реєстру земель, надання дозволу на розроблення документації із землеустрою, що є підставою для державної реєстрації таких земельних ділянок, а також її затвердження здійснюються:

- у межах населених пунктів - сільськими, селищними, міськими радами;
- за межами населених пунктів - органами виконавчої влади, які відповідно до закону здійснюють розпорядження такими земельними ділянками.

Орган місцевого самоврядування приймає рішення про надання дозволу на виготовлення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки. Визначається відповідальний виконавець, який буде замовляти виготовлення проекту землеустрою. Після виготовлення про-

екту землеустрою відповідно до вимог статті 186-1 Земельного кодексу України та статті 50 Закону України «Про землеустрій», проект землеустрою затверджується рішенням ради. Орган місцевого самоврядування проводить реєстрацію прав на земельну ділянку в реєстрі прав на нерухоме майно.

Як організувати земельний аукціон? Хто має це робити? Хто виступає замовником таких послуг в ОТГ?

Питання організації і проведення земельних торгів у формі аукціону врегульовані нормами статей 135-137 Земельного кодексу України.

По перше, організатором земельних торгів земельних ділянок комунальної власності є відповідна сільська, селищна, міська рада об'єднаної територіальної громади (стаття 135 ЗКУ). Адже орган місцевого самоврядування здійснює реалізацію права комунальної власності на земельні ділянки територіальної громади. Відповідно до статті 60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування від імені та в інтересах територіальних громад здійснюють правомочності щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності, в тому числі виконують усі майнові операції, можуть передавати об'єкти права комунальної власності у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, здавати їх в оренду, продавати і купувати, використовувати як заставу, вирішувати питання їхнього відчуження, визначати в угодах та договорах умови використання та фінансування об'єктів, що приватизуються та передаються у користування і оренду.

В даному випадку на земельних торгах може бути продане лише право оренди, оскільки п. 15 Прикінцевих положень Земельного кодексу України не допускає купівлю-продаж земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної та комунальної власності.

По друге, орган місцевого самоврядування має запланувати бюджетні видатки на такі дії. Одним із варіантів є написання програми розвитку земельних відносин, у якій по пунктам будуть виписані дії і терміни підготовки та проведення торгів або виготовлення іншої документації на земельні ділянки територіальної громади. Також у програмі буде визначено відповідального виконавця. Зокрема, це може бути фахівець з юридичних та фінансових питань або комунального майна у разі відсутності посад землевпорядників. Орган місцевого самоврядування рішенням ради визначає і затверджує перелік земельних ділянок, що підлягають продажу. Після затвердження переліку, у разі якщо право на земельну ділянку зареєстровано у Державному земельному кадастрі і проведена реєстрація прав на нерухоме майно за територіальною громадою, орган місцевого самоврядування замовляє витяг з технічної документації нормативної грошової оцінки земельної ділянки, оскільки планує здійснити продаж права оренди. Виконавцем земельних торгів є суб'єкт господарювання, який уклав з сільською, селищною, міською радою ОТГ (організатором земельних торгів) договір про їх проведення. Виконавця земельних торгів може визначити комісія сільської, селищної, міської ради. Орган місцевого самоврядування дає оголошення про визначення виконавця земельних торгів з такими вимогами до виконавця: вартість робіт, терміни проведення, кількість проведених торгів за останні 2 роки. Після визначення виконавця комісією приймається рішення ради, де визначається виконавець торгів, з яким орган місцевого самоврядування укладає договір.

Зауважуємо, що витрати (видатки), здійснені сільською, селищною, міською радою (організатором земельних торгів) або суб'єктом господарювання (виконавцем земельних торгів) на їх проведення, відшкодовуються переможцем земельних торгів (стаття 135 ЗКУ). Сільська, селищна, міська рада приймає рішення про продаж прав на земельну ділянку, в якому зазначаються умови продажу; стартовий розмір річної орендної плати; виконавець земельних

торгів, дата і місце проведення земельних торгів. За результатами земельних торгів укладається договір оренди земельної ділянки. Звертаємо увагу, що орендна плата за земельні ділянки комунальної власності, набуті в оренду за результатами земельних торгів, за перший рік - вноситься у строки не пізніше трьох банківських днів з дня укладення договору оренди (постанова КМУ № 890 від 22.11.2017 року).

Чи в праві орган місцевого самоврядування ухвалити рішення про прийняття на баланс багатоквартирного будинку на підставі звернення забудовника?

У разі звернення забудовника щодо прийняття на баланс багатоквартирного будинку органи місцевого самоврядування не можуть приймати рішення про прийняття на баланс багатоквартирного будинку.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку», спільне майно багатоквартирного будинку це - приміщення загальногo користування (у тому числі допоміжні), несучі, огорожувальні та несуче-огорожувальні конструкції будинку, механічне, електричне, сантехнічне та інше обладнання всередині або за межами будинку. Стаття 5 даного закону визначає, що спільне майно багатоквартирного будинку є спільною сумісною власністю співвласників. Статтею 9 вищезазначеного Закону України змінено форми управління багатоквартирним будинком. Визначено, що управління багатоквартирним будинком здійснюється його співвласниками. За рішенням співвласників усі або частина функцій з управління багатоквартирним будинком можуть передаватися управителю або всі функції - об'єднанню співвласників багатоквартирного будинку (асоціації об'єднань співвласників багатоквартирного будинку). Перехідними положеннями даного закону Кабінету Міністрів України було доручено розробити порядок списання з балансу міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади, державними підприємствами та органами місцевого самоврядування багатоквартирних будинків. Так на виконання вимог пункту б перехідних положень закону розроблено постанову Кабінету Міністрів України від 20.04.16 № 301 «Про затвердження Порядку списання з балансу багатоквартирних будинків».

Як нараховується розмір річної орендної плати за користування землею громадській організації? Чи є пільги?

Відповідно до вимог Податкового кодексу України пільг по нарахуванню і сплаті за земельні ділянки, які надані громадським організаціям на умовах оренди не передбачено. При нарахуванні розмірів орендної плати за земельні ділянки, органи місцевого самоврядування мають керуватися статтями 288-288.7 Податкового кодексу України і Положеннями про встановлення розмірів орендної плати, які затверджені органом місцевого самоврядування на території якого розміщена земельна ділянка.

**УВАГА! КОНСУЛЬТАЦІЮ ЕКСПЕРТІВ АМУ МОЖНА ОТРИМАТИ,
НАДІСЛАВШИ ЗАПИТ У БЛОЦІ “КОНСУЛЬТАЦІЇ”
НА САЙТІ АСОЦІАЦІЇ AUC.ORG.UA**